

КОМПЬЮТЕРДИК ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫН КООМДОГУ ОРДУ

Бул макалада компьютердик технологиялардын коомдогу орду, маалыматтык технологияларды жаштардын колдонуу деңгээли жана программалар боюнча маалыматтар берилген.

Негизги сөздөр: Агент, асинхрондук байланыш, подкаст, синхрондук байланыш, электрондук платформа.

THE MEANING OF COMPUTER TECHNOLOGY IN THE SOCIETY

A.S. Nyshanova
Teacher, TC, OshTU

This article is about the role of computer technology in society and level of using computer among the youth.

Keywords: Agent, asynchronous communication, podcast, synchronous communication, electronic platform.

А.С. Нышанова
преподаватель, ТК ОшТУ

РОЛЬ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБЩЕСТВЕ

В этой статье рассматривается роль компьютерных технологий в обществе и уровень использования молодежи.

Ключевые слова: Агент, асинхронная связь, подкаст, синхронная связь, электронная платформа.

XXI кылымдын башталыш жылы республикабызда «Билим жана жаштар» жылы болуп жарыяланышы бекеринен эмес. Биздин үмүтүбүз жаш муундарда. Милдетибиз, жаштарды ыз жерин, элин сүйүүгө тарбиялоо менен бирге, жергебизде болуп жаткан жана болуп жаткан окуялардан баштап, илимдин түрдүү багыттарында жүргүзүлгөн иштер, изилдөөлөр, алардын башкы каармандары жөнүндө маалыматтар менен толугураак камсыз кылышыбыз керек.

Адам баласы жаралгандан тартып, кандайдыр бир жаңы технологияны изилдөөгө умтулуп, изилдеп, таап отуруп келди. Бул жагынан алганда бизде, Ала-Тоо арасында жашап келген кыргызда да толуп жаткан ойлоп табуулар бар.

Жөнөкөй эле мисалдар: кыргыздын “Тогуз коргол” оюнун карапайым эле, тоолордо мал багып жүрүп, “изилдөөлөр” жүргүзгөн чабандарыбыз жараткандыгына шек жок. Ал эми аны ойлоп билүү үчүн канчалык математикалык, логикалык эсептөөлөр, ой жүгүртүүлөр керек экендиги бир жагынан таң калтырса, экинчи жагынан рухий байлыгыбыздын чексиз экендигин, али потенциалдуу мүмкүнчүлүктөрүбүз көмүскөдө жатабы деген суроолорду пайда кылат [1].

Маалыматтык технологиялар коомдун ар кандай тармактарында активдүү колдонулууда. Окуу жайларда маалыматтык технологияларды пайдалануу окуу процессин жакшыртуу, коомдун талабына ылайыктуу адистерди даярдоо, жаңыланган билимдерге ээ болуу максатын көздөйт.

Алар аркылуу илимий изилдөө иштери, дүйнөлүк маалымат алмашуу системасын жакшыртуу аракеттери, профессионалдык билим берүү системасын реформалаштыруу жана компьютерлештирүү багыттары ишке ашырылууда [2].

Айрыкча интернет булактары инсандар үчүн ар тараптуу маалыматтарды алууга мүмкүнчүлүк түзүп отурат. Мындай мүмкүнчүлүктөн билим берүү системасы да куру калган жок. Билим берүү системасында компьютердик технологиянын колдонулушу күндөн күнгө өөрчүп баратат. Бирок мындай жаңылыктар өлкөбүздүн баардык аймактарын толук камтыды деп айтууга эрте.

Окутуу процессинин мазмуну-дидактиканын негизги маселелеринин бири. Окутуу процессинин мазмуну кимге кандай көлөмдөгү билимди кандай деңгээлде берүү керектигин аныктайт[3].

Демек, алдын-ала бекитилген билимдин, билгичтиктин жана көндүмдөрдүн системасы тигил же бул окуу мекемеси үчүн окутуу процессинин мазмуну болуп эсептелет.

Окутуу процессинин мазмуну студенттердин ар тараптан өнүгүшүнө, алардын ойлоону, ой жүгүртүү ишмердүүлүгүнө жана өз алдынча эмгектенүүсүнө шарт түзүүсү зарыл.

Жогорку окуу жайларында жүрүп жаткан компьютерлештирүүдөн соң, кафедраларда студенттердин иштерине көзөмөл жүргүзүү, маалымат ресурстарын бөлүштүрүү, кафедрага тийиштүү болгон предметтер боюнча окутуунун эффективдүүлүгүн жогорулатуу жана маалыматтык технологияларды окуу процессинде пайдалануу боюнча улам жаңы проблемалар пайда болууда[4].

Жогоруда белгиленгендей, окуу жайынын бардык адистери боюнча окуу процессинде маалыматтык технологияларды пайдалануу азырынча тийиштүү көрсөткүчкө жетише элек. Мындай абал кафедралардын лабораториялык иштери боюнча фондуларынын жоктугунан, предметтер боюнча студенттерди окутууда окутуунун тийиштүү программалык камсыздоолорунун жетишсиздигинен, окутуучулардын компьютерде иштөө, пайдалануу мүмкүнчүлүктөрүнүн жоктугунан жана башкалардан пайда болууда[1].

Бүгүнкү компьютердик технологиялар өнүккөн заманда бүткүл дүйнөнүн мугалимдерине мындай суроо коюлат: «Эгерде Сиз окуучуларыңыз менен бир тилде сүйлөшө албасаңыз, анда аларды кантип окутуп жатасыз?».

Белгилүү америкалык билим берүү адиси Марк Пренский белгилегендей, бүгүнкү окуучулар радикалдуу өзгөрүүдө. Аларга көп жылдан бери калыптанып келе жаткан билим берүү системасы такыр туура келбейт[4].

Азыркы окуучулардын жашоосу башка, ойлору башка. Мындай өзгөрүүлөр XXI кылымдагы тез өнүгүп жаткан санарип технологиялары менен байланышкан. Студенттер, ошондой эле мектеп окуучулары өзүнүн видеокамера, уюлдук телефондордун тегерегинде өткөрүшөт. Компьютердик оюндар, электрондук почта, интернет, агентте, фейсбукта жана классташтар сайтында баарлашуу алардын жашоосунун ажырагыс бөлүгү болуп калды.

Ошондой эле Пренскийдин изилдөөсү боюнча, орто эсеп менен алганда, колледждин ар бир бүтүрүүчүсүнүн (8 жаштан баштап 15-16 жашка чейин) жашоосу төмөндөгүлөрдү камтыйт:

10000 саатка чейин видео оюндар;

200000 саат электрондук жана sms каттарын жөнөтүү жана окуу;

200000 саат уюлдук телефон менен баарлашуу;

20000 сааттан ашуун телевизор көрүү. Ошондой эле учурда китеп окуганга 5000 саатка жакын эле убакыт кетирет экен. Бул азыркы санарип чөйрөсүнүн заманбап окуучусу[2].

ЖОЖдун жана орто мектептердин мугалимдеринин азыркы учурда электрондук технологиялар менен жеткиликтүү тааныш болуусу замандын талабы.

Ошондой эле учурда электрондук окутуу каражаттары күндөн-күнгө өсүүдө. Билим берүү системасына мурда тиешеси жок болгон программалардын көпчүлүгү азыр кеңири колдонууда.

Австралиянын Дикин университетинде жүргүзүлгөн сурамжылоонун жыйынтыгында окутууда колдонулуучу төмөнкү электрондук технологиялар табылган:

Электрондук технологиянын каражаттары жана колдонулуучу программалары

Электрондук технологиянын каражаттары	Мисалдар (колдонулуучу программалар)
Баалоо жана көзөмөлдөө каражаттары	Respondus, study Mate, Zoomerang, surrey Monkey, ExamBuilder
Асинхрондук байланыш	e-mail, announcements, discussion forum, sms
Башкаруу каражаттары	Gradebook, iGoogle, My Yahoo
Сүрөт алмашуу (графика менен иштөө)	Flickr, Galleryz, Zoomr, Picasa, Photobucket
Подкаст	Podcast iLecture myPod ePodcast
Документ алмашуу	Google Docs, Zono Writer, Slide Shara, Clearspace.
Социалдык түйүн (тармак)	Facebook, My Space, be bo, Ning, LinkedIn
Синхрондук байланыш	Google Talk, iChat, CUworld, ICQ, Skype, MSN/Yahoo messenger
Блог жана микроблог	Blogger Wordpress twitter
Wiki	Wikispecies Media Wiki WikidPad

Ошондой эле таблицкага MOODLE электрондук платформасы кирген эмес, себеби Кыргызстандагы чет өлкөнүн окуучуларын дагыдай эле бул платформаны колдонулуучуларга жатат [3].

Корутунду:

Орто окуу жайлардын студенттерине да модулдук система киргизилсе жакшы болмок. Студенттердин билим деңгээлин текшерүү өтүлгөн материалдардын жеткиликтүү өтүлгөндүгүн баалоо таасирдүү болот.

Адабияттар:

1. **Асанов, У.А.** Компьютердик технологиялар. [Текст] / А. Бердиев, А.З. Жуманазарова // Б.- 2000.-256.
2. **Жунусалиев, С.** Информатика [Текст] / С. Жунусалиев // Б. – 2012.-264б.
3. **Усенов, К.Ж.** Информатика [Текст] / К.Ж. Усенов // Б.- Ош-2005.- 298б.
4. **Өмүралиев, А.** Информатика негиздери [Текст] / А. Табышов // Б.- 2002.-178б.